

Voedselbossen

Zuidoost-Nederland

Wat is een voedselbos

- Concrete uitwerking van kringlooplandbouw die past in de filosofie van permacultuur.
- Daarvoor kenden de indianen in Amerika, **Aboriginals** in Australië, **Arabieren** en op diverse andere plaatsen in de wereld **dit concept**. Het was toen alleen **nog niet beschreven**.
- **2,000 Year Old Food Forest in Morocco**
<https://www.youtube.com/watch?v=NKlgqa49rMc>

Waarom voedselbossen?

- Bossen koelen de wereld af en produceren regen.
- Hebben een gesloten kringloop en zijn niet afhankelijk van kunstmest.
- Bossen binden CO2 in het hout en de bodem.
- Biedt de mogelijkheid voor een veel rijker en voedzamere dieet.
- Onze huidige voedselproductie is afhankelijk van Aardolie/opgewekte energie.

Wat als de aardolie en energiebronnen op raken?

In de film A Farm for the Future word dit mooi beeldend uitgelegd.

Fragment van deze BBC documentaire.

Voeselbos Heythuysen

Eigenaar: Jacques Voncken

Directie bij Voncken Nature Sport plus
Gepensioneerd, maar is docent
geweest.

51.2751683,5.8751867

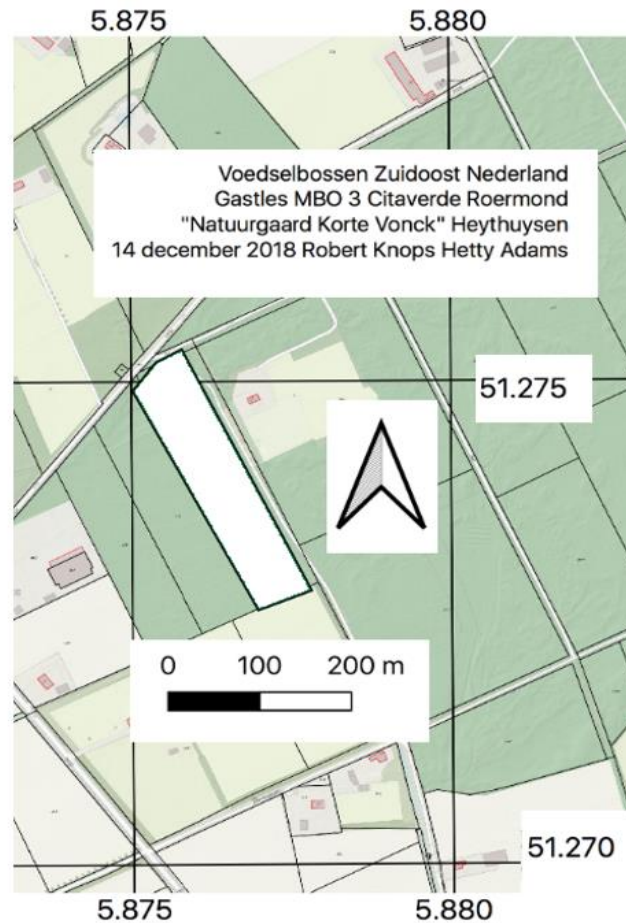
Polzolgrond

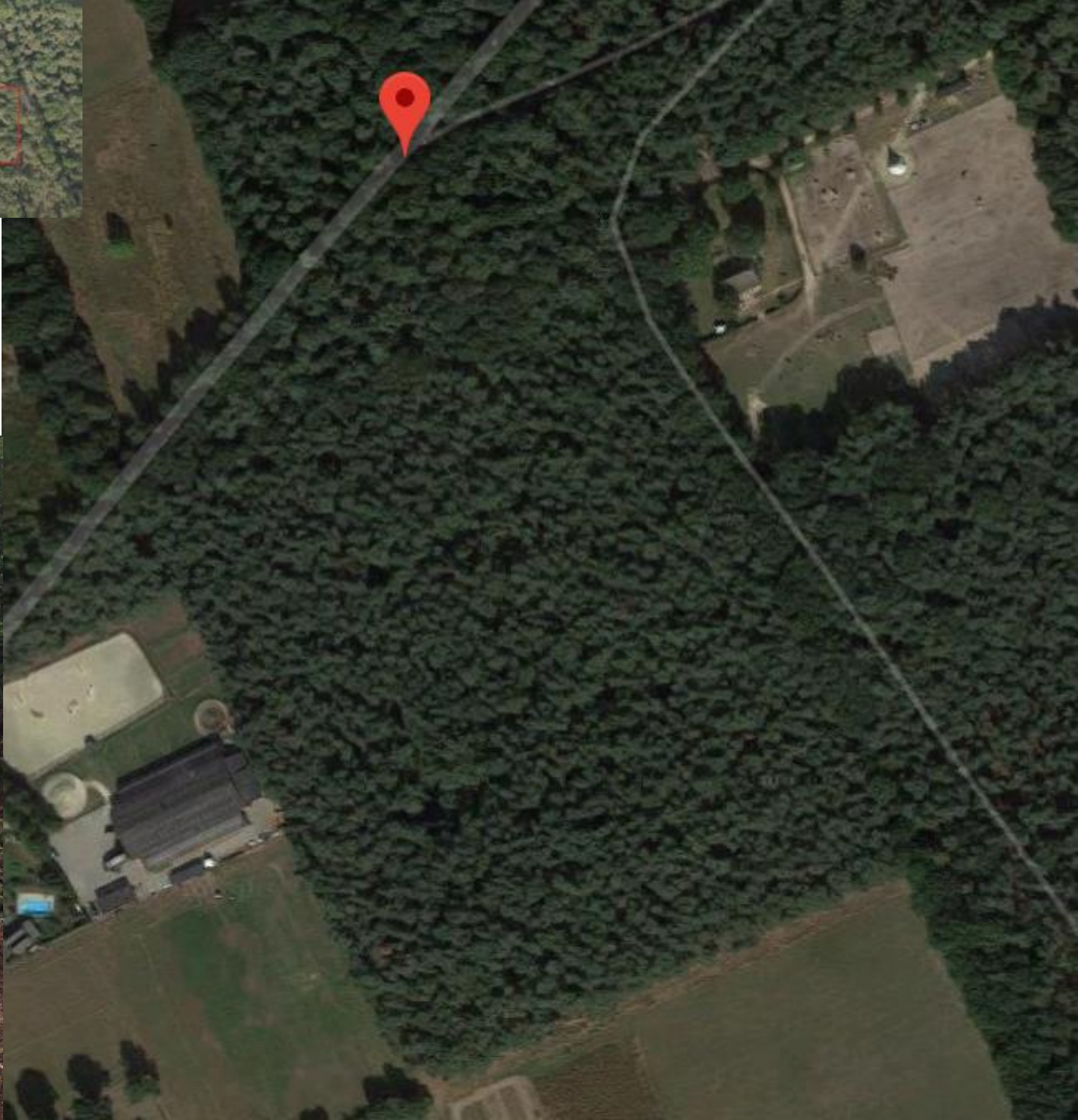
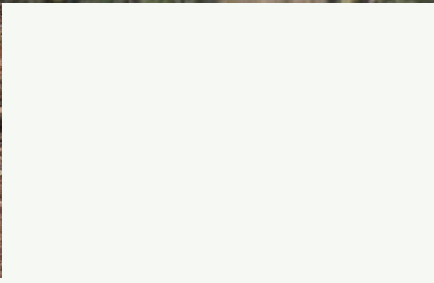
Voedselarme bodem

Was een zeedennen perceel.

Natuurlijke opslag zeeden, Amerikaanse vogelkers, struikhei... Er staan nog
een paar zeedennen, tamme kastanjes en zomereiken.

Stobben en takken zijn als dood hout achtergelaten. De bodem is
beschadigd

Opdrachten vanuit Heythuysen

- ✿ Opdracht 1. Kennis opdoen over voedselbossen (Voedselbos gastles).
(Oefenen met ontwerpen en kennis opdoen over voedselbossen)
- ✿ Opdracht 2. Organiseren aanplantdag 30 januari 2019
(draaiboek en aansturen)
- ✿ Opdracht 3. Outdoor cooking met JongNL

Opdracht 2: Aanplantdag

Organiseer de aanplantdag op 30 januari 2019.

- Gebruik het voorbeeld formulier op fronter in de map RO3GRN1BOLRO33HOV
- Geef aan Hetty Adams door wie wat doet? Kortom maar een draaiboek voor de dag.

Organiseer samen de aanplantdag

“Aanplanten voedselbos door leden IVN-Roermond en leerlingen Citaverde”

Activiteit i.s.m. Limburgse Voedselbosbrigade - Hetty Adams

Datum: woensdag 30 Januari 2019

Plaats: Zorgboerderij Rondmeer, Heide 3 Heythuysen

Aanvang: 14:00 tot 16:00, inloop vanaf 13:30 uur

**Contactpersoon: Hetty Adams; vooraf aanmelden i.v.m. catering, via:
voedselbos.brigade@gmail.com of www.voedselbosbrigade.nl**

Natuurgard “Korte Vonck”

Contactpersonen

Beheerders/contactpersonen Jacques Voncken en Bas Korte

Limburgse voedselbosbrigade Hetty Adams

IVN Roermond e.o Janne Opmeer

JongNL Jacques Voncken

Voedselbos.brigade@gmail.com

Aanmeldformulier via website www.voedselbosbrigade.nl

Het voorbeeld formulier

Draaiboek voorbereiding ~~Natuurgebied schoonmaken~~
Aanplant voedselbos
Natuurgaard Korte Vonck
Klus bestemd voor organisaties die beheerder zijn van een natuurgebied

NLdoet, ik doe mee!

Oranje Fonds
voor sociale initiatieven

Brengt ons bij elkaar.

Stap 1

Begin met inventariseren

- ☐ Maak een omschrijving wat u gaat aanpakken. Wat voor gebied, hoe groot, wat is er aanwezig?
- ☐ Beschrijf de klussen die gedaan moeten worden. Bijv. zwerfvuil opruimen, wilgen knotten, paden en bewegwijzering opknappen, bezoekerscentrum opknappen etc.
- ☐ Inventariseer welke materialen u nodig hebt. Prikstokken, vuilniszakken, snoeischaren, scheppen, etc. Mogelijk heeft u ook een container nodig om afval af te voeren? En vergeet de koffie, thee, broodjes en lekkers niet.

Opdracht 3: Outdoor cooking JongNL

- Welke soep is lekker en gezond, als het koud is buiten?
- Is er ook een ander gezond gerecht te bereiden, kunnen er alternatieven voor gewone suiker worden gevonden?
- Zijn er producten uit het voedselbos te gebruiken in de soep en het gebak? Noten? Appels? Honing?

Wat gaan we maken, in de dutch stove?

Contact persoon: Jacques Voncken

Plantsoenlijst

Er kunnen verschillende soorten geplant worden.

- Walnoten 'Lange van lot'
- Paar fruitbomen

Gewoon bosplantsoen:

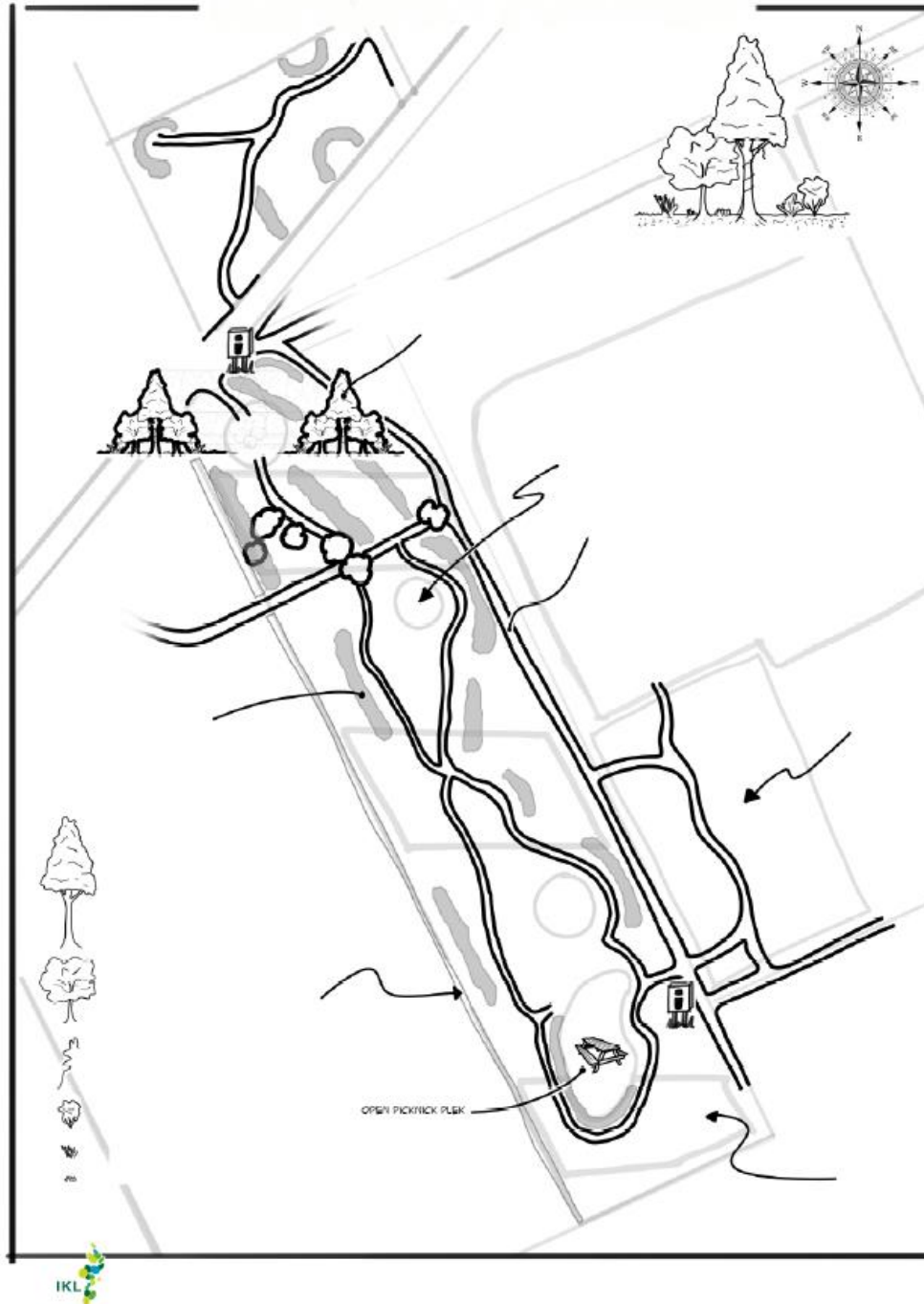
Juniperus communis	Jeneverbes	30-40 P9	per stuk	5	2,00	10
Cornus mas	Gele kornoelje	50-80		25	0,60	15
Euonymus europaeus	Kardinaalsmuts	60-100		25	0,40	10
Ribes nigrum	Zwarte bes	30-50		25	0,70	17,5
Ribes rubrum	Aalbes	30-50		25	0,70	17,5
Ribes uva-crispa	Kruisbes	30-50		25	1,00	25
Hippophae rhamnoides	Duindoorn	60+		50	0,40	20
Prunus spinosa	Sleedoorn	60-100		50	0,40	20
Tilia cordata	Winterlinde	50-100		50	0,40	20
Tilia platyphyllos	Zomerlinde	60-100		50	0,40	

Bodem

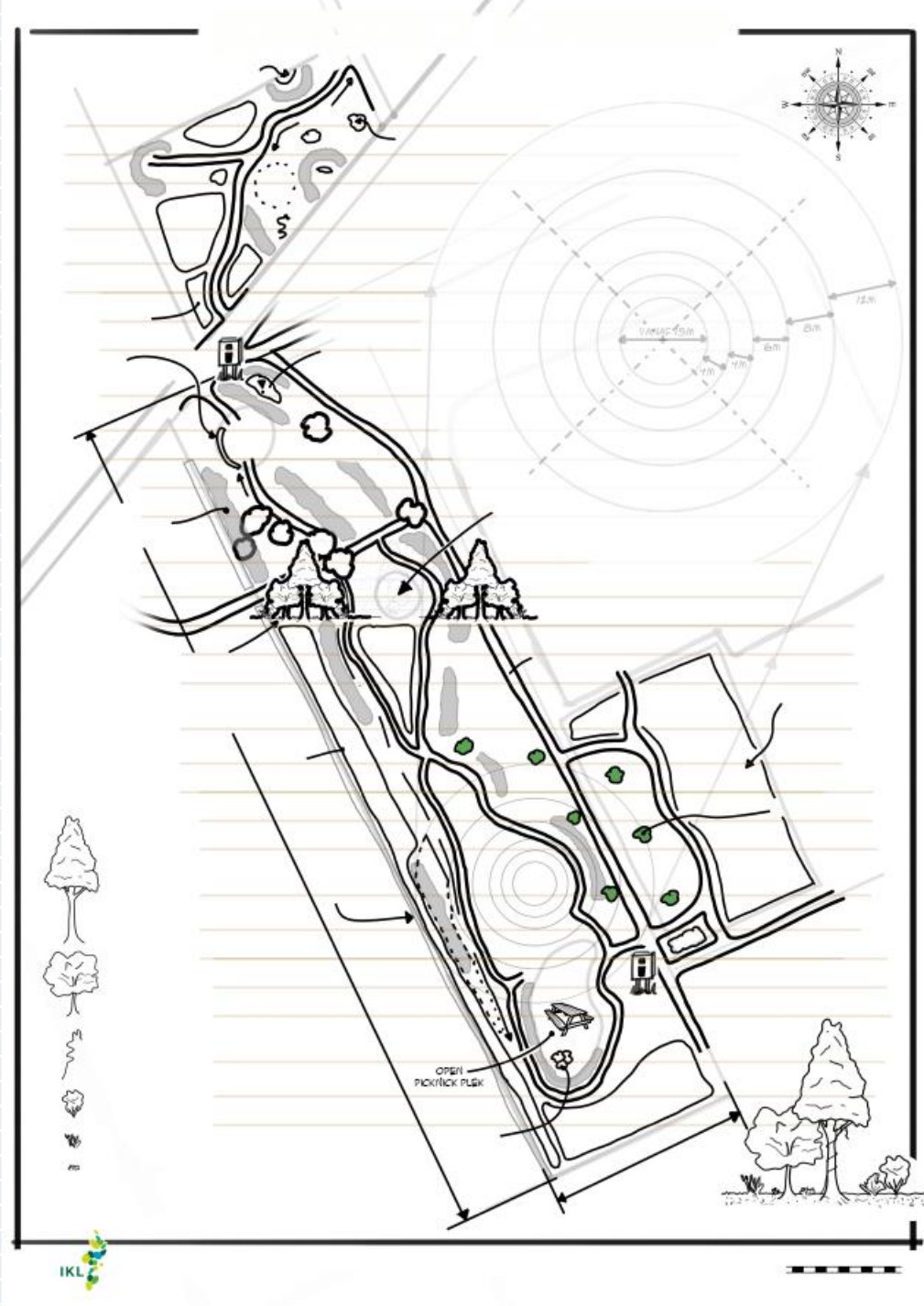

Eerste ontwerp IKL

Ontwerp en beplantingslijst IKL

Beplantingslijst Heythuisen			
Benaming NL	Benaming Latijn	hoogte in meter	breedte in meter
Abrikoss	Prunus armeniaca	4	4
Acacia	Robinia pseudoacacia	30	
Amandel	Prunus dulcis	4-10	4-6
Amerikaanse Vlier	Sambucus canadensis		
Appel	Malus domestica		
Appelbes (aronia)	Aronia prunifolia		
Samboe (jetbeet)	Phyllotachys bioretii		
Bes (Josta)	Ribes v. nidigrolaria	1,5	1,5
Bes (Kruis)	Ribes uva-crispa	1-1,5	1-1,5
Bes (rode)	Ribes rubrum	2	1
Bes (Tay)	Ribes fruticosus x ideus	1,5- 2	workerend
Bes (Zwarte)	Ribes nigrum	2	1
Boswilg	Salix caprea	14	
Chinese kwee	Chaenomeles cathayensis	3	3
Dagelille	Hemerocallis dumortieri	0,5	
Els (Grijs)	Alnus incana	15-25	
Fluwerboom	Rhus typhina	3	4
Grote Kornoelje	Cornus mas	2-6	
Hazelaar	Corylus avellana		
Japanse bosaperge			
Japanse kwee	Chaenomeles japonica	1	2
Kandriaalumuts	Euonymus europaeus L.	1,5-6	
Kers	Prunus avium		
Kroosjeperum (mirabel)	Prunus domestica var. Syriaca	3-6	
Kweeper	Cydonia oblonga	2,5-4	4-5
Linde	Tilia henryana		
Meidoorn	Crataegus spp.	4-6	3-4
Mispel	Mespilus germanica	5	10
Moerbe	Morus alba x rubra 'Caprum'	5	10
Olijfwilg	Elaeagnus umbellata	5	5
Pecan	Carya illinoensis	20-40	12-23
Peer	Pyrus communis	18	4
Perzik	Prunus persica	3	5
Pruim	Prunus domestica	4	4
Pruim (Japanse)	Prunus salicina	3	5
Rimpelroos	Rosa rugosa		
Salomonzegel	Polygonatum		
Schijnvaigurk	Alebia quinata	6-10	
Siberische Honingbes	Lonicera caerulea	1,5	1,5
Sleedoorn	Prunus spinosa	2-6	
Struivaren	Matteuccia struthiopteris	0,35-1,5	
Szechuanpeper	Zanthoxylum simulans	3-4	3-4
Tanne Kastanje	Castanea sativa	25-35	
Tanne Kastanje Maraval	Castanea x Maraval	15-30	
Traal (Hazelboom of Turkse hazel)	Corylus colurna	35	
Vijfmalenbes	Schizandra chinensis	7+	
Vlier (Gewone)	Sambucus nigra	3-8	3-5
Vurboom	Rhamnus	1-10	
Walnoot	Juglans regia	20	15
Walnoot (Japanse)	Ginkgo biloba	40	
Walnoot (Zwarte)	Juglans nigra	20-30	

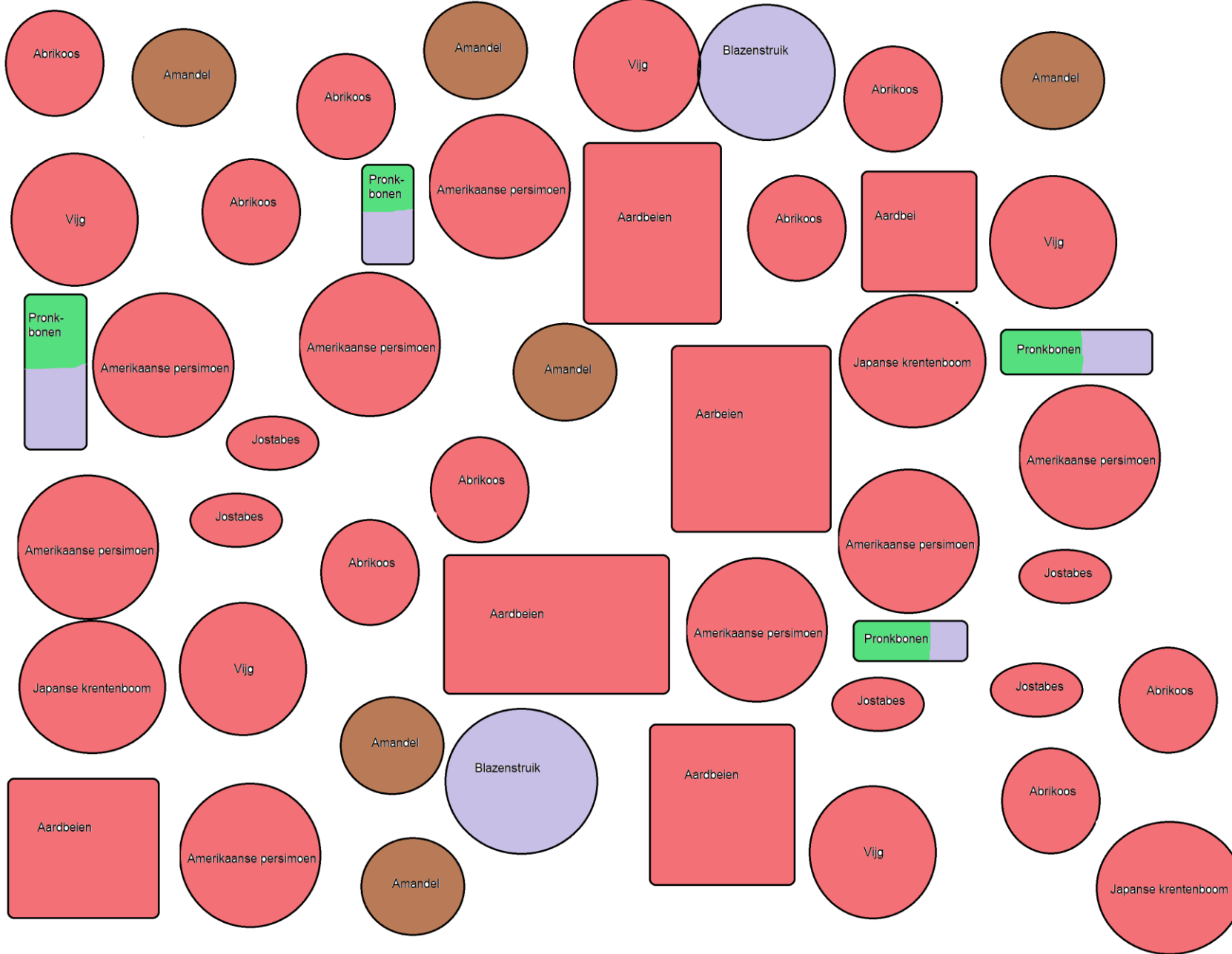
Ontwerp stagiaire Lisa Raats

Opdracht 1: Ontwerp Heythuysen bv. met behulp van casus en maak een voedselbospuzzel

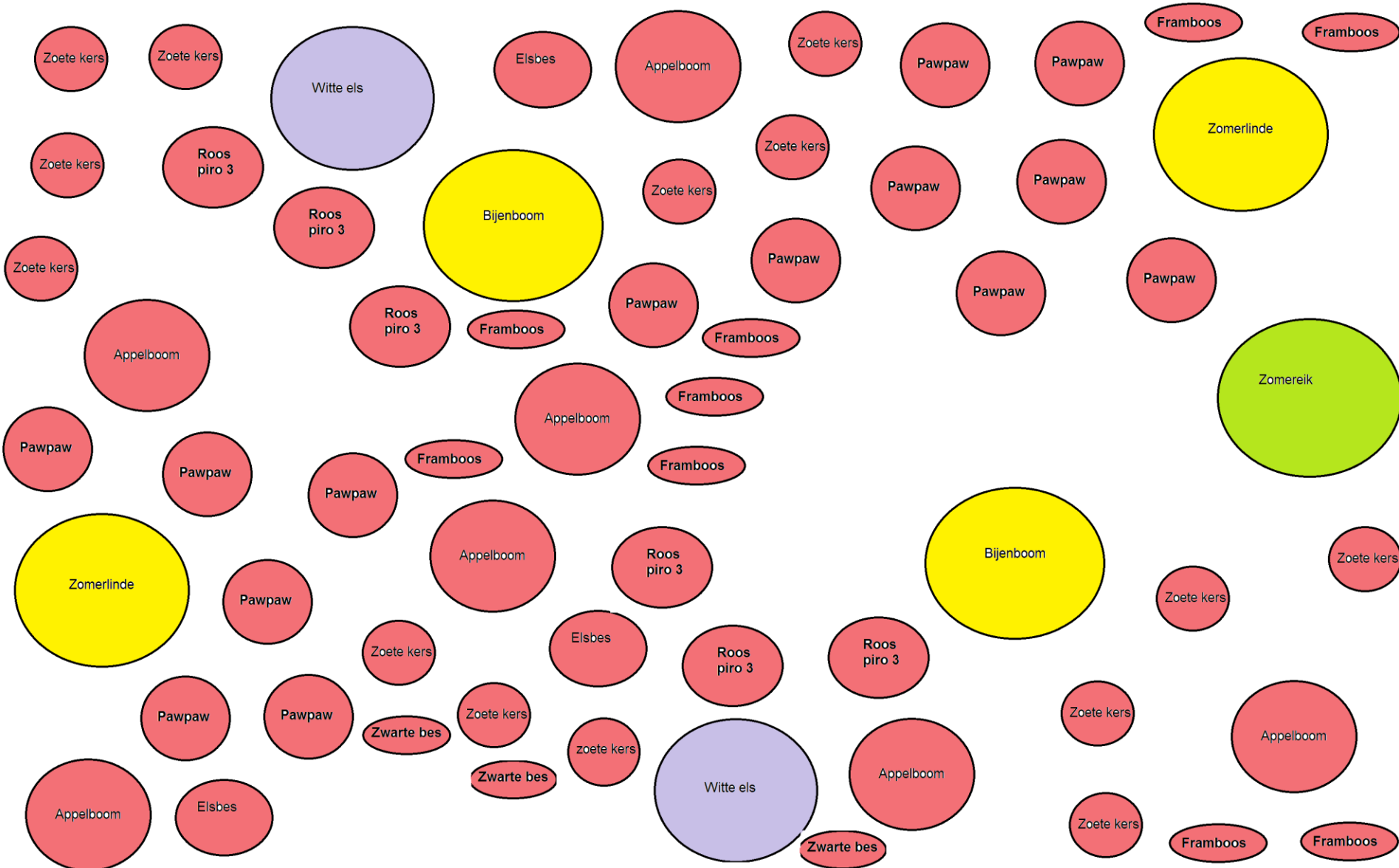
- Vaststellen **bodem**, waterhuishouding, klimaat, **energiestromen** en natuurlijke successie.
- Welke **grenzen** zijn er al of zijn mogelijk?
- Vaststellen **welke soorten** er kunnen groeien.
- Welke soorten gaan **goed samen**?
- Er moet gelet worden op:
kruisbestuiving, vruchtzetting,
hoeveel **voeding, licht en water**
ze nodig hebben en hoe
ziektes en plagen voorkomen
kunnen worden.

Abrikoos, Vijg en Amerikaanse persimoen polycultuur
Matig voedselrijke goed drainerende bodem

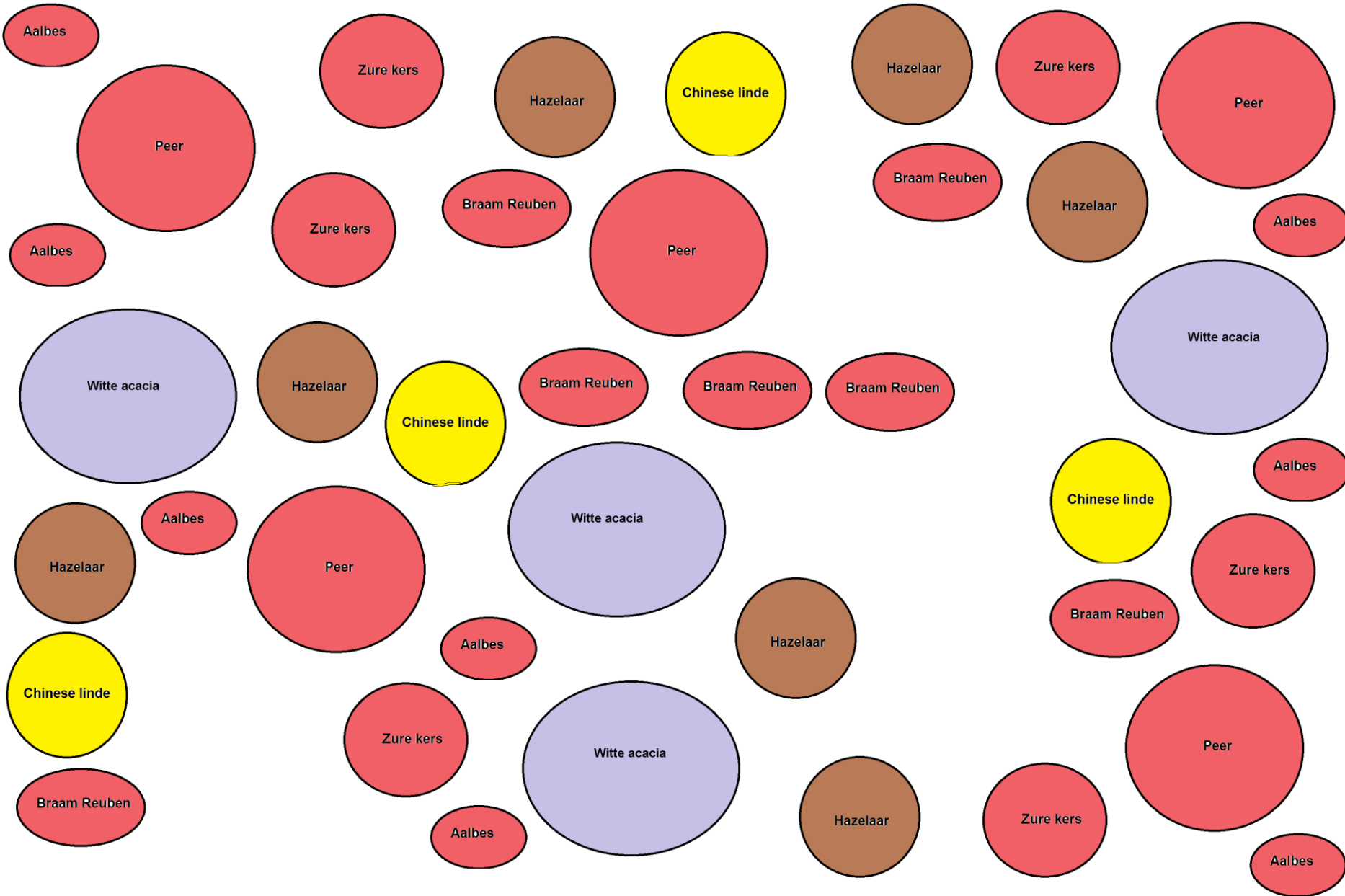
Producten: Abrikozen, vijgen, japanse krenten,
 Jostabessen, pronkbonen, aardbeien, amerikaanse
 persimmoens, amandelen en honing.

Appel polycultuur

Voedselrijke vochtige bodem
neutraal-kalkrijk

Producten: honing, appels, rozenbottels, zwarte bessen, frambozen,
zoete kersen, elsbessen, pawpaw's en hout

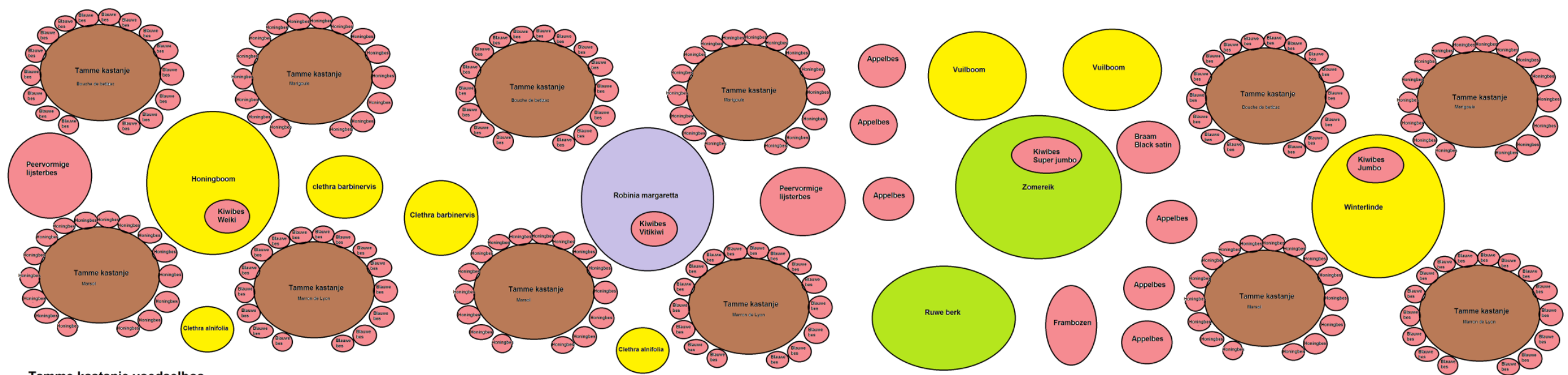

Peren polycultuur

Matig voedselrijke en vochtige bodem

Producten: Honing, hout, peren,
zure kersen, hazelnoten, aalbessen
bramen

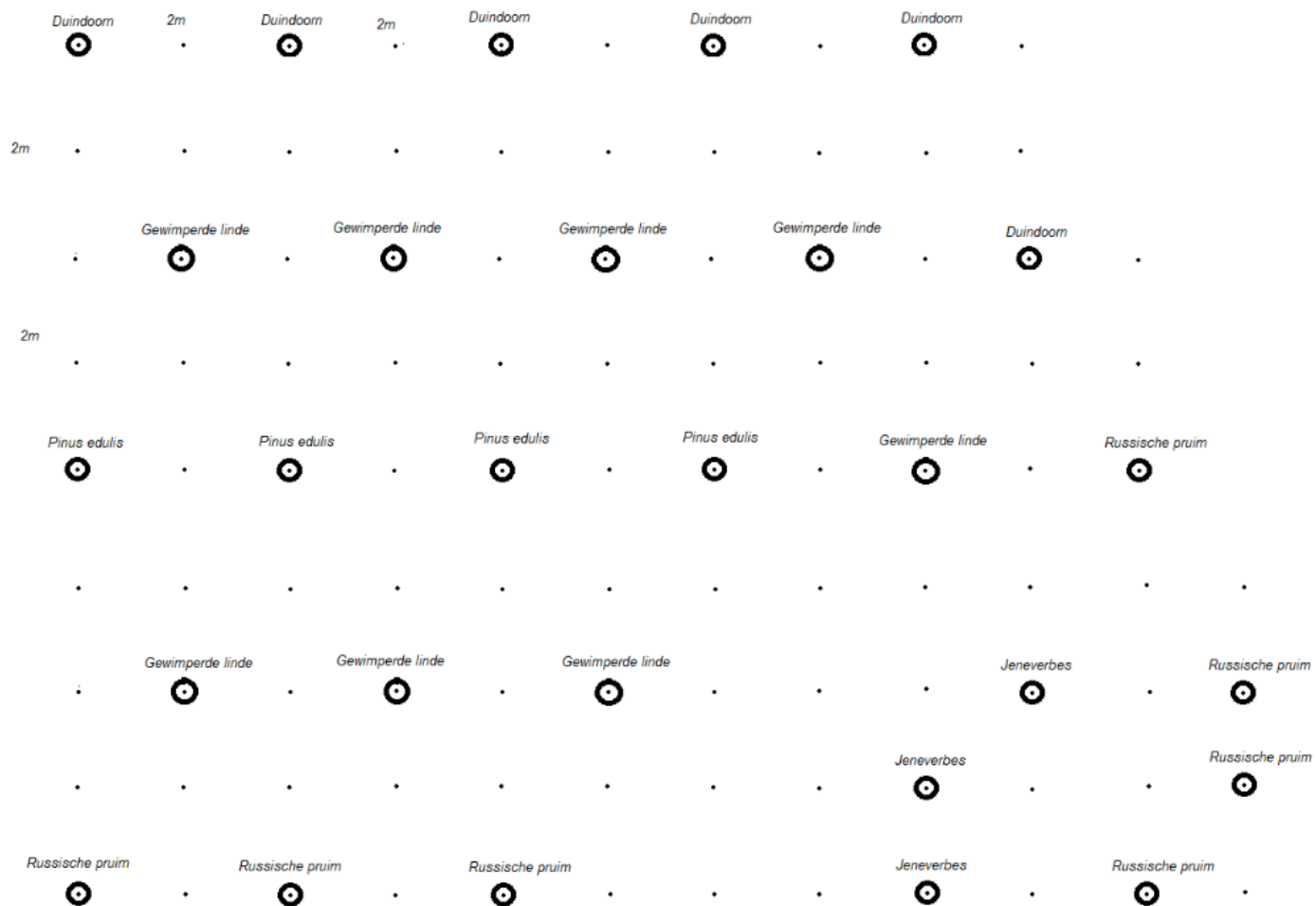

Tamme kastanje voedselbos

Droge, zure en matig voedselrijke bodem

Producten: Honing, kiwibessen/siberische kiwi's, honingbessen, blauwe bessen, kastanjes, frambozen, bramen, lindebloesem/evt voor het blad (sla / veevoer), appelbessen, peervormige lijsterbes, hout

struweelvormige en zonliefhebbende vegetatie

- Russische pruim (beschut staan)
- Jeneverbes (meer licht nodig / houdt van schimmeldominante bodems)
- Gewimperde linde (bodemverbeterend en nectarplant)
- Duindoorn (stikstofbinden, kan slecht tegen concurrentie en veel licht nodig)
- Pinus edulis (remt andere planten in de groei en is niet bodemverbeterend)

Einde